

KURSAD

Kur'an ve Sünnet Araştırmaları Dergisi

Journal of Qur'an and Sunnah Studies

مجلة دراسات القرآن و السنة

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/kursad>

e-ISSN: 2791-8726 82

Cilt/Volume: 3, Sayı/Issue: 2, Yıl/Year: 2023 (Eylül/Semtember)

İmam Cafer es-Sâdık'a İzâfe Edilen Osmanlıca "Ḥavâşşu'l-Ḳur'ân"ın

Analizi ve Transkripsiyonlu Neşri

Analysis And Transcription of the Ottoman Turkish "Khavass al-Qur'an"

Attributed To Imam Jafar Al-Sadiq

Yunus Emre Gördük

Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü,
Tefsir Anabilim Dalı

Professor, Balıkesir University Faculty of Theology Programme of Basic Islamic
Studies Department of Qur'anic Exegesis, Balıkesir/Türkiye

yemregorduk@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-7603-7705>

Makale Bilgisi – Article Information

Makale Türü/Article Type: Araştırma Makalesi/ Research Article

Geliş Tarihi/Date Received: 11/04/2023

Kabul Tarihi/Date Accepted: 04/09/2023

Yayın Tarihi/Date Published: 30/09/2023

Atıf / Citation: Gördük, Yunus Emre. "İmam Cafer es-Sâdıkâ İzâfe Edilen Osmanlıca "Ḥavâşşu'l-Ḳur'ân"ın Analizi ve Transkripsiyonlu Neşri". *Kur'an ve Sünnet Araştırmaları* 3/2 (Eylül/ September, 2023), 1-39.

İntihal: Bu makale, intihal.net yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by intihal.net. No plagiarism detected.

Yayıncı / Published by: Yaşam Boyu Eğitimi Destekleme Derneği/ Türkiye.

Öz

Bu çalışmada İmam Cafer es-Sâdık'a (ö. 148/765) isnat edilmiş olan küçük çaplı Osmanlıca bir risalenin transkripsiyonlu neşri yapılmıştır. Ramazan Sıdkî tarafından imlâ edilen eser hicrî 1316 yılı şaban ayının ilk günü (15 Aralık 1898) tamamlanmıştır. "Tahir Ağa Tekkesi-568" kaydıyla Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi'nde bulunan eser mukavva ciltli, 13 varak ve 26 sahifeden ibaret olup 180x120, 135x70 ölçülerindedir. İmam Cafer es-Sâdık'a isnat edilmiş olan daha başka eserler de bulunmaktadır; ancak bu çalışmada incelenecek olan risale görebildiğimiz kadarıyla tek nüshadır. Fuat Sezgin'in "Havâssu'l-Kur'ân" adıyla ona atfen zikrettiği Berlin/4154 ve Zâhiriyye/7365 kayıtlı Arapça nüshaların bu çalışmada ele alınan risaleyle aynı olmadığı; "Havâssu'l-Kur'ân" şeklindeki kütüphane kayıtlarının ise eserlerin özel isimlerini değil ne ile ilgili olduklarını belirttiği anlaşılmaktadır. Nitekim "Havâssu'l-Kur'ân", genel anlamda Kur'ân'ın muhtevâsında mevcut bazı lafızların, âyetlerin veya sûrelerin maddî-manevî tesirleriyle ilgili bir ilmî disiplini ve bunun literatürünü ifade etmektedir. Eser muhtevâsında bütün sûrelerin havâssına yer verilmiş; bazı sûrelerin genel anlamda hastalıklara şifa olduğu ayrıca karın, bel, göz ağrısı, gibi rahatsızlıklarda ve hamilelikten kaynaklı sıkıntılar esnasında okunacak sûrelerin olduğu belirtilmiştir. Fiziki hastalıklar dışında özellikle düşmana karşı zafer elde etme; zalim, hırsız, harami şerrinden korunma; seferden selametle geri dönme; düşmanın iftira ve gıybet eden dilinin bağlanması; malın sudan ve yangından korunması; çalınan eşyanın bulunması; masum çocukların/bebeklerin her çeşit afetten korunması gibi muhafaza odaklı hâsîyetlerden bahsedilmiştir. Masum bebek ve çocukların cin musallatından ve korkudan himayesi; yetişkinlerin şeytanın vesvesesinden kurtulması ve özellikle de kalpte yerleşme eğiliminde olan nifaka karşı korunma; her türlü belâdan, kabir azabından, kıyamet dehşetinden, âhiret azabından, sekerâtın zorluğundan muhafaza için bazı sûrelerin hâsîyetinden bahsedilmiş olması da dikkat çekicidir. Kanaatimizce metnin en önemli özelliği her sûrenin hâsîyeti ifade edildikten sonra tesir-i hakikinin muhakkak surette ve sadece Yüce Allah'ın izni, kudreti ve dilemesiyle olduğunun vurgulanmasıdır. Kur'ân'ı vesile kılıp asıl tesiri Kur'ân'ın sahibi olan Yüce Allah'tan beklemek ise "Havâssu'l-Kur'ân" ilminin bizce esasını teşkil etmektedir.

Anahtar kelimeler: Tefsir, Havâssu'l-Kur'ân, Cafer es-Sâdık, Osmanlıca, Transkripsiyon

Abstract

In this study, a transcribed publication of a small-scale Ottoman Turkish treatise attributed to Imam Jafar al-Sadiq (d. 148/765) was made. The work written by Ramadan Sıdqî was completed on the first day of the month of Sha'ban in the Hijri year 1316 (15 December 1898). The work, which is in the Süleymaniye Manuscript Library with the recording of "Tahir Ağa Tekkesi-568", consists of cardboard bound, 13 leaves and 26 pages, and measures 180x120, 135x70. There are other works attributed to Imam Jafar al-Sadiq; however, the treatise that will be examined in this study is the only copy as far as we can see. The Arabic copies "Berlin/4154" and "Zâhiriyye/7365" mentioned by Fuat Sezgin in GAS, with the name "Khavass al-Qur'an" in reference to Imam Jafar al-Sadiq are not the same as the treatise discussed in this article. It is understood that the library registereds in the form of "Khavass al-Qur'an" and they are indicate what they are about, not the proper names of the works. As a matter of fact, "Khavass al-Qur'an" refers to a scientific discipline and its literature related to the material-spiritual effects of some words, verses or suras in the content of the Qur'an in general terms. In the content of the work, the features of all the surahs are included within the scope of khavass; It has been stated that some of the surahs are healing for diseases in general, and there are surahs to be read in diseases such as stomach, waist, eye pain, and during pregnancy-related troubles. Gaining victory especially against the enemy, except for physical diseases; protection from the evil of cruel, thief, bandit; safe return from the journey; binding the slanderous and backbiting tongue of the enemy; protection of property from water and fire; finding the stolen item; Conservation-oriented features such as protecting innocent children/babies from all kinds of disasters were mentioned too. Protection of innocent babies and children from demons and fear; salvation of adults from the delusions of the devil and protection against hypocrisy, which tends to settle in the heart; It is also noteworthy that the effect of some suras has been mentioned in order to protect it from all kinds of troubles, torment in the grave, the horror of the Day of Judgment, the torment of the Hereafter, and the difficulty of the moment of death. In our opinion, the most important feature of the text is that after expressing the importance of each sura, it is emphasized that its true effect is definitely and only with the permission, power and will of Almighty Allah.

Keywords: Tafsir, Khavass al-Quran, Jafar al-Sadiq, Ottoman Turkish, Transcription

Giriş

Bu çalışma genel anlamda bir ilmî alanı ifade eden ve bu alanla ilgili eserlerin bir kısmına ad olarak kullanılan “Havâssü'l-Kur'ân”ı detaylıca ele almak gayesiyle yapılmıştır. Zira hem konuyu ele alan geniş muhtevalı çalışmalar mevcuttur hem de bir makale kapsamında meselenin detaylarına inilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla bu çalışmada İmam Cafer es-Sâdık'a (ö. 148/765) isnat edilmiş olan küçük çaplı bir risalenin transkripsiyonlu neşri yapılacak; havâssü'l-Kur'ân hakkında kısa ve genel bilgiler verilerek tafsilatı ilgili geniş kaynaklara havale edilecektir.¹

İnceleyeceğimiz esere verilmiş özel bir isim bulunmamaktadır. İlk sayfasının başına, “هذا كتاب خواص سور قرآن عظيم الشأن”² şeklinde sonradan eklendiği anlaşılan bir bilgi notu düşülmüştür. Bunu bilgi notu diye nitelememizin sebebi, eserin adını değil mahiyetini ifade ediyor olmasıdır. “قرآن” ve “عظيم” lafızlarının harf-i tarifsiz yazılmış olması hatadır ve dikkat çekicidir. Bu cümleden sonraki kısım Osmanlı Türkçesiyle imlâ edilmiştir. Ferağ kaydına göre hicrî 1316 yılı şaban ayının birinci günü yazımı biten eserin müstensihi Ramazan Sıdkî'dir. Mezkûr tarih miladi olarak 15 Aralık 1898'e denk gelmektedir. Transkripsiyonun ardından yer verdiğimiz orijinal metnin evvelinde “Tahir Ağa Tekkesi-568” kaydı bulunmaktadır. Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi'nde bulunan bu küçük çaplı eser mukavva ciltli, 13 varak ve 26 sahifeden ibarettir; 180x120, 135x70 ölçülerinde³, yazı türü rik'a olup her sayfaya 9 satır gelecek şekilde istinsah edilmiştir.⁴

İmam Cafer es-Sâdık'a pek çok eserin izafe edildiği bilinmektedir.⁵ Kütüphane kayıtları ışığında, elimize ulaşanlara nispetle ulaşmayan pek çok eserin olduğu da anlaşılmaktadır. Nitekim zaman içinde çeşitli savaşlar, istilalar, doğal afetler sonucu ve bunların dışında, kullanılan malzemelerin fitrî ömrü icabı sayısız eser zayi olmuştur. Eğer bu çalışmada inceleyeceğimiz eserin nispeti sahihse; mevcut metnin zaman içinde Arapça'dan Türkçeye çevrildiği ve çevirisi üzerinden istinsahının devam ettiği anlaşılmaktadır.

¹ Örnek olarak bk. Türkî b. Sa'd b. Füheyd el-Hüveymil, *Havâssü'l-Kur'âni'l-Kerîm Dirase-Nazariyye-Tatbikiyye* (Kâhire: Dârü İbni'l-Cevzi, 2008); İlhami Günay, *Bütün Yönleriyle Havâssü'l-Kur'ân* (Bursa: Emin Yayınları, 2016).

² “Bu, şanı yüce olan Kur'ân'ın sûrelerinin havâs kitabıdır.”

³ Ölçüler milimetre cinsinden olup ilki sayfanın boyunu ve enini, ikincisi ise kenar boşlukları hariç tutularak sayfa üzerinde bulunan yazılı kısmın boyunu ve enini ifade etmektedir.

⁴ Bk. Mehmet Atalan, “Cafer es-Sâdık'ın Eserleri”, *Dinî Araştırmalar*, 4/11 (2001), 121; Yunus Emre Gördük, *İmam Cafer es-Sâdık ve Ona İsnad Edilen İşâri Tefsir* (İstanbul: İnsan Yayınları, 2011), 166-167.

⁵ Bk. Atalan, “Cafer es-Sâdık'ın Eserleri”, 115-131; Gördük, *İmam Cafer es-Sâdık*, 160-190.

Bir ikinci ihtimal; risalenin İmam Cafer'e nisbet edilen çeşitli eserlerdeki bir takım tespit ve bilgilerden süzülüp derlenmiş olmasıdır. Bu şekilde düşünüldüğünde ise kadîm ulema tarafından Arapça yahut Farsça yazıldığı halde sonradan Türkçeye çevrilmiş yahut Osmanlı müelliflerinden biri tarafından doğrudan Türkçe kullanılarak muhtevadaki bilgilerin İmam Cafer'e ait olduğu belirtilmiş olabilir. Tabii ki İmam Cafer'e nisbet edilen eserlerin ona aidiyetinin kesinkes ispatlanması mümkün değildir. Yanı sıra, ona isnat edilen bazı eserlerin daha önceki nesillere ulaştığı halde günümüze ulaşmadığı da unutulmamalıdır.

Bazı kaynaklarda "Havâssu'l-Kur'ân" kaydıyla yine Tahir Ağa Tekkesi-1363'te mevcut bir yazmadan bahsedilmektedir.⁶ Yaptığımız araştırma esnasında *Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı*'nın katalog tarama sisteminde Cafer es-Sâdık'a isnatla ve "Havâssu'l-Kur'ân" adıyla "Tahir Ağa Tekkesi-1363" kayıtlı bir esere rastlayamadık.⁷ "Tırnovalı-01363" kayıtlı "Risâletü'l-Havass" adlı bir eser bulunmaktaysa da bunun müellifi belli değildir ve İmam Cafer'le ilgili olmadığı anlaşılmaktadır.⁸ Öte yandan Fuat Sezgin'in "Havâssu'l-Kur'ân" adıyla zikrettiği Berlin/4154 ve Zâhiriyye/7365 nüshalarının⁹ bu çalışmada ele alınan risaleyle aynı olmadığı anlaşılmaktadır. Nitekim Berlin/4154 nüshasının ilk sayfasının "سورة الفاتحة قال جعفر الصادق ره من كتبها في رق غزال بمسك" şeklinde başladığı; Arapça olan bu eserin bizim inceleyeceğimiz eserden farklı olduğu anlaşılmaktadır.¹¹ Zâhiriyye/7365 nüshası da Arapça olmalıdır. Dolayısıyla "Havâssu'l-Kur'ân" şeklindeki kütüphane kayıtları eserlerin özel isimlerini değil ne ile ilgili olduğunu belirtmektedir.

İmam Cafer'e Kur'ân sûrelerinin hâssiyet ve faydalarından bahseden başka eser ve risalelerin isnat edildiği de görülmektedir. *Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi*'nde "Menâfi'u'l-Kur'ân" adıyla "Bağdatlı Vehbi, 00699-004", "Ayasofya, 01870-009" ve "La-

⁶ Bk. Ali Rıza Karabulut, *Mu'cemü'l-Mahtûtatî'l-Mevcûdeti fî Mektebâti İstanbul ve Anadolî* (Kayseri: Akabe Kitabevi, ts.), 370; Gördük, *İmam Cafer es-Sâdık*, 167.

⁷ Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı (TYEKB), *Yazma Eserler Veri Tabanı* (Erişim 30 Ağustos 2023).

⁸ TYEKB, *Yazma Eserler Veri Tabanı*.

⁹ Fuat Sezgin, *Geschichte des Arabischen Schrifttums* (Leiden: Brill, 1967-1984), 1/530.

¹⁰ Cümlede yer alan "ر" rumuzu "Radiyallahu anhu: Allah ondan razı olsun." anlamındadır.

¹¹ Bk. Wilhelm Ahlwardt, *Die Handschriften-Verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin* (Berlin: A. Asher & Co., 1891), 5-6/524-525.

leli, 01554-004"¹²; "Menâfi'ü Suveri'l-Kur'ân" adıyla "Fatih, 00650-001" şeklinde kayıtlı dört risale ona nispet edilmiştir.¹³ Kezâ *İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı*'nda "1287/21" ve "1294/4" demirbaş numaraları ile ve "Havâss-ı Sûre-i Yasin" adıyla kayıtlı iki risale daha ona isnat edilenler arasındadır.¹⁴ Yukarıda bahsi geçen Berlin Yazmaları arasında 4155 numara ile kayıtlı ve yine İmam Cafer'e izâfe edilmiş olan "Muh-tasaru Meşariki'l-Envâr ve Metali'î'l-Esrâr" adlı eserin "عن جعفر الصادق ره قال من قرأ الفاتحة" cümleleriyle başladığına bakılırsa;¹⁵ bunun da muhteva açısından *Havâssu'l-Kur'ân* ve *Menâfi'ü Suveri'l-Kur'ân* adlarıyla kayıtlı Arapça eserlere benzer olduğu söylenebilir. Bunlarla birlikte bizim görebildiğimiz kadarıyla İmam Cafer'e "Havâssu'l-Kur'ân" kaydıyla ve Osmanlı Türkçesiyle izâfe edilmiş tek eser bu çalışmada incelediğimiz "Tahir Ağa Tekkesi-00568"¹⁷ tasnif numarasıyla kayıtlı olan eserdir.

"Havâssu'l-Kur'ân" sahasıyla ilgili kapsamlı bir araştırma yapmış olan İlhami Günay bu çalışmaya konu ettiğimiz eserden kısaca bahsetmiş ayrıca dipnot bilgisi şeklinde İmam Cafer'e nisbet edilen farklı eserlerden de söz etmiştir.¹⁸ Ne var ki Günay'ın İmam Cafer'e isnaden kayıtlı olduğunu belirttiği ve güncel katalog verilerine göre "Ayasofya, 00376", "Ayasofya, 00377/001", "Ayasofya, 00379", "İsmihan Sultan, 00062", "Servili, 00040/003", "Fazıl Ahmed Paşa, 01589-002", "Mehmed Asım Bey, 00021-003", "Süleymaniye, 001039/003" ve "Nuruosmaniye, 00602/001"¹⁹ şeklinde kayıtlı olan eserlerin tamamı Ebû Abdillah Muhammed b. Ahmed el-Makdisî et-Temîmî'ye (ö. 370/980'den sonra) aittir.²⁰ Yani bunların İmam Cafer es-Sâdık'la bir ilgisi bulunmamaktadır.

Burada bir parantez açmak gerekirse, söz konusu alandaki eserlerin Türkler gibi Arapça konuşmayan diğer Müslüman milletler arasında da yine kendi dilleriyle neşre-

¹² Kütüphanenin güncel kaydı itibarıyla bu eserde müellif adı bulunmadığı görülmektedir.

¹³ Bk. TYEKB, *Yazma Eserler Veri Tabanı*; Gördük, *İmam Cafer es-Sâdık*, 165-166.

¹⁴ TYEKB, *Yazma Eserler Veri Tabanı*.

¹⁵ Cümlede yer alan "ره" rumuzu "Radiyallahu anhu: Allah ondan razı olsun." anlamındadır.

¹⁶ Ahlwardt, *Die Handschriften-Verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin*, 5-6/525.

¹⁷ TYEKB, *Yazma Eserler Veri Tabanı*.

¹⁸ Bk. Günay, *Bütün Yönleriyle Havâssü'l-Kur'ân*, 38-39.

¹⁹ Bu eserin adı "es-Sirru'l-Masûn ve'l-İlmu'l-Meknûn" şeklinde kayıtlıdır.

²⁰ TYEKB, *Yazma Eserler Veri Tabanı*.

dilmiş olduğu görülmektedir. Örneğin Malay dünyasında da *Menâfi'u'l-Kur'ân* adıyla yaygınlık kazanmış ancak dil itibarıyla Malayca olan bir eser bulunmaktadır. Orijinal kökeni bilinmeyen ve Klasik dönem Malayca tefsir çalışmalarında kaynak olarak kullanılan bu eserin yazarının meçhul olduğu ve muhtevası hakkında yeterli bilgiye sahip olunmadığı yönünde genel bir kanaat bulunmaktadır. Ancak son yapılan araştırmalarda bu eserin de İmam Cafer es-Sâdık'a isnat edilen benzeri eserlerle örtüştüğü tespit edilmiştir.²¹

Bu arada belirtmek gerekir ki İmam Cafer es-Sâdık'a isnat edilen Arapça eserlerin tahkik ve tercümelerinin yapılması daha sonraki çalışmaların konusudur. Bu yöndeki çalışmalar tamamlandığı zaman, okuduğunuz makalede latinize transkripsiyonunu takdim edeceğimiz risale ile onlar arasında bir muhteva mukayesesinin yapılması da mümkün hale gelebilir.

Bir diğer husus, hacmi genişletmemek adına bu çalışmada tıpkı havâssu'l-Kur'ân literatürü gibi İmam Cafer es-Sâdık'ın hayat safahâtı ve eserleriyle ilgili de uzun uzadıya bilgi verilmeyecek olmasıdır. Detaylı bilgi edinmek isteyenler onun hakkında yapılan geniş çaplı pek çok araştırmaya müracaat edebilirler.²² Dolayısıyla çalışmanın bundan sonraki kısmında önce genel anlamda ve öz bir şekilde "Havâssu'l-Kur'ân" hakkında bilgi verilecek; ardından incelediğimiz eserin içeriğiyle ilgili bazı kısa notlar kaydedilecek; akabinde transkribe metin ve orijinal metin takdim edilecektir.

Kur'ân ilimlerinden Biri Olarak Kabul Edilen "Havâssu'l-Kur'ân"

"Hâssa/خاصة" kelimesi umûmi olmayan; bir şeyde husûsi olarak mevcut olup başkasında bulunmayan özelliği, tesiri, kuvveti ve mahiyeti ifade eder. Çoğulu "Havâss/خَوَاصَّ" şeklinde gelmektedir. "Havâssu'l-Kur'ân" terkibi ise Kur'ân'ın hâssiyetleri, özellikleri, tesirleri gibi anlamlara gelir. Böylece Havâssu'l-Kur'ân, Kur'ân'ın içeriğinde bulunan sûrelerin yahut âyetlerin belli pratiklerle okunması veya yazılması halinde ortaya çıkacak sonuç ve tesirle ilgili bir ilmî disiplini ifade etmek için kullanılmıştır. Yanı sıra bu

²¹ Krş. Eyyüp Tuncer, *Endonezya'da Tefsir Çalışmaları* (İstanbul: Kitap Dünyası, 2023), 114.

²² Bazı örnek çalışmalar için bk. Muhammed Ebû Zehra, *İmam Cafer*, çev. İbrahim Tüfekçi (İstanbul: Şafak Yayınları, 1992); Gördük, *İmam Cafer es-Sâdık*, 17-160; Mustafa Öz, "Ca'fer es-Sâdık", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (Erişim 13 Mart 2023).

ilmî disiplin çerçevesinde telif edilen eserler yani ilgili literatür de aynı isimle anılmaktadır.²³

Şüphesiz ki fiziki rahatsızlıklar ve hastalıklar baş gösterdiğinde tıp ilmine ve doktora müracaat etmek gereklidir. Bununla birlikte yine şüphesizdir ki doktor ve ilaç sebeptir; şifayı yaratan ve sıhhat veren ise Yüce Allah'tır. Dolayısıyla O'na yönelip, O'nun rahmet olarak gönderdiği kelâmıyla şifa niyaz etmek elbette ki meşrûdur. Dikkat edilecek nokta, şifanın Yüce Allah'ın ihسانیyla ortaya çıktığı; bu nedenle insanın maddi ve manevî her türlü sebebe müracaat etmekle mükellef olduğudur. Bu iki kulvar adeta birbirini tamamlayıcı nitelikte olup özellikle dua ve niyazın maddî hastalıklarla imtihan geçiren insanlar için psikolojik açıdan önemli bir direnç ve tahammül kuvveti temin ettiğine hatta sağaltıcı tesiri olduğuna da şüphe yoktur.²⁴

Böyle bir ilmin ve literatürün oluşması şüphesiz ki kendi kendine olmamıştır. Öncelikle bazı âyetlerde Kur'ân'ın şifa olduğu belirtilmektedir.²⁵ Bu âyetlerde zikredilen şifa, bağlam itibarıyla her ne kadar fizikî-maddî hastalıklardan ziyade ruhlara ve kalplere iman ve hidayet telkin eden Kur'ân'ın manevi şifası ekseninde olsa bile bazı müfessirler tarafından onun maddî hastalıklara karşı şifa özelliği taşıdığı da vurgulanmıştır.²⁶ Bu kanaatte şüphesiz ki sünnetin tartışılmaz yeri ve otoritesi etkilidir. Nitekim İslam ümmeti Hz. Peygamber'in (s.a.s.) söz ve uygulamalarını ilk günden beri dikkat ve özenle takip edegelmiştir. Elimize ulaşan hadîs kaynaklarına bakıldığında ise havâssu'l-Kur'ân'a dair pek çok rivayete yer verilmiş olduğu görülmektedir. Bu da sûre ve âyetlerle yapılan maddi-manevî şifa ve muhafaza niyazının bizâtihi sünnetle ve sahâbe pratikleriyle müeyyed olduğunu göstermektedir.

Celâlüddîn es-Süyûtî (ö. 911/1506) bu konuda pek çok âlimin eser telif ettiğini; Muhammed b. Ahmed el-Makdisî et-Temîmî, İmam Gazzâlî (ö. 505/1111) ve Afifüddîn Abdullah b. Es'ad el-Yâfi'î'nin (ö. 768/1367) bunlar arasında olduğunu belirtmektedir. Havâssu'l-Kur'ân kapsamına giren eserlerde mezkûr bilgilerin çoğunlukla salih kimseler

²³ Bk. Hüveymil, *Havâssü'l-Kur'ân'ı'l-Kerîm*, 18-20; Muhammed Eroğlu, "Havâssü'l-Kur'ân", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* (Erişim 5 Mart 2023).

²⁴ Bk. Hayati Hökelekli, *Din Psikolojisi* (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1996), 211-233.

²⁵ Bk. Yunus 10/57; el-İsrâ 17/82; Fussilet 41/44.

²⁶ Örnek olarak bk. Ebu'l-Hasen Alâüddin Alî b. Muhammed el-Hâzin, *Lübâbü't-Te'vîl fî Me'âni't-Tenzîl*, thk. Muhammed Ali Şahin (Beirut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1994), 3/143-144.

tarafından tecrübe edildiğine dikkat çeken müellif başta hadîsler olmak üzere selef-i sâlihînden aktarılan bazı rivayetlere kendi eserinde yer vermiştir.²⁷ Bunlar Buhârî, Tirmizî, Nesâî, İbn Mâce, Dârimî, Beyhakî, Hâkim, Taberânî gibi muhaddislerin eserlerine binâen aktarılan rivayetlerdir. Çalışma konumuz bizâtihi bu rivayetlerin analizi olmadığı için burada Süyûtî'nin *el-İtkan* adlı eserine atfen ve mümkün olduğunca özetle söz konusu aktarımlara yer verilecektir.

Hz. Peygamber'in (s.a.s.) "Sizin için şifalı iki şey vardır: Bal ve Kur'ân."; "Devânın hayırlısı Kur'ân'dır."; "Hastanın yanında Kur'ân okunduğu zaman bununla hastalığından hiffet/rahatlama bulur." buyurduğu menkuldür. Bir rivayette boğaz ağrısından dolayı Hz. Peygamber'e (s.a.s.) gelen birine "Kur'ân okumalısın!"; bir diğesinde "Göğsümden şikayetçiyim/göğüs ağrısı çekiyorum." diyen birine Yüce Allah'ın "وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ"²⁸ âyetine binâen "Kur'ân oku!" buyrulmuştur.²⁹ Hz. Peygamber (s.a.s.) Muaz b. Cebel'e "Dikkat et! Sana öyle bir dua öğretiyorum ki onunla niyaz etsen, borcun sabr (dağı) kadar da olsa Allah onu öder/giderir." buyurmuş ve Âl-i İmrân sûresinin 26. âyetiyle başlayan bir dua öğretmiştir.³⁰

8

Hz. Ali'ye isnat edilen bir aktarımda Hz. Peygamber (s.a.s.) kendisini bir akrep soktuğu zaman su ve tuz istemiş, bunlarla sokulan noktayı ve çevresini meshederken Kâfirûn, Felak ve Nas sûrelerini okumuştur.³¹ Sâib b. Yezîd, Hz. Peygamber'in (s.a.s.) dua ederek kendisini Fatiha ile hıfz-ı ilâhîye emanet ettiğini söylemiştir. Abdullah b. Câbir "Fâtiha'da bütün dertler için deva vardır."; "Fatiha, zehirlenme ve ölüm hariç her şeyin devâsıdır." demiştir. Yine Ebû Saîd el-Hudrî'den yapılan nakle göre "Fatiha zehirlenmeye karşı şifadır." Kezâ sahâbe Ümmü'l-Kur'ân yani Fatiha ile rukye yapmış, Hz. Peygamber (s.a.s.) ise bunu men etmemiş aksine tasvip etmiştir. Enes'ten, "Yatağına yattığında Fatiha'yı ve Kul Huvallah'ı (İhlas sûresi) okursan ölüm hariç her şeyden emniyette olursun."; Ebû Hureyre'den ise "İçinde Bakara sûresi okunan eve şeytan girmez."

²⁷ Bk. Celâlüddin Abdurrahman es-Süyûtî, *el-İtkan fî 'Ulûmi'l-Kur'ân*, thk. Muhammed Ebu'l-Fadl İbrâhim (Kahire: el-Heyetü'l-Misriyyeti li'l-Âmme, 1974), 4/158-166.

²⁸ Yûnus 10/57.

²⁹ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/158.

³⁰ Bk. Süyûtî, *el-İtkan*, 4/161.

³¹ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/164.

rivayetleri aktarılmıştır.³² İbn Abbas'ın, "İçinde bir şey -yani vesvese- hissedersen 'هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ' de." dediği kaydedilmiştir.³⁴

Übey b. Ka'b'dan mervî şu rivayet de dikkat çekicidir: "Ben Peygamber'in (s.a.s.) yanındaydım bir a'râbî geldi ve 'Ey Allah'ın peygamberi benim bir kardeşim var ve o rahatsızlık çekiyor.' dedi. 'Ne rahatsızlığı?' diye sorunca 'cünûn' dedi. Peygamber onun kendisine getirilmesini istedi. O kişi önüne getirilince de Fatiha'yı, Bakara sûresinin başından ilk dört âyeti, 'وَإِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ'³⁵ âyeti ile Âyetü'l-Kürsî'yi³⁶, Bakara'nın son üç âyetini, Âl-i İmrân'dan 'لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ'³⁷ âyetini, A'râf'tan 'إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ'³⁸ âyetini, Mü'minûn sûresinin sonundaki 'فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ'³⁹ âyetini, Cinn sûresinden "وَإِنَّهُ تَعَالَى" ⁴⁰âyetini, Sâffât sûresinin başından on âyeti, Haşr sûresinin sonundan 3 âyeti, Kul Huvallah'ı (İhlas sûresi) ve Muavvizeteyn'i (Felak ve Nas sûrelerini) okuyarak onu Yüce Allah'ın muhafazasına sığındı/emanet etti. Adam sanki daha önce hiç şikâyeti yokmuşçasına birden iyileşip kalkiverdi."⁴¹ Bunu teyit eden diğer bir rivayette Ebû Saîd "Resûlullah (s.a.s.) cinlerden ve insanların gözünden (nazarından) Allah'a sığınır. Nihayet Muavvizeteyn (Felak ve Nas sûreleri) nâzil oldu. O da onları okumaya başladı." demiştir.⁴²

İbn Mes'ûd'dan menkul merfu bir haberde "Kim her gece Vâkı'a sûresini okursa ona ebediyen fakirlik isabet etmeyecektir." denilmiştir.⁴³ Kezâ ondan mervî diğer bir nakilde "Kim Bakara sûresinin başından dört âyeti, Âyetü'l-Kürsî ile sonrasındaki iki âyeti ve Bakara sûresinin son üç âyetini okursa o gün kendisine ve ailesine şeytan ve kerih gördüğü herhangi bir şey yaklaşamaz; bunlar mecnûna okunursa muhakkak surette iyileşip kendine gelir." denilmiştir. Yine onun anlatımına göre bir adam gelip "Ey Allah'ın Resûlü bana, Allah'ın beni onunla faydalandıracağı bir şey öğret." demiş; "Âye-

³² Süyûtî, *el-İtkan*, 4/159.

³³ el-Hadîd 57/3.

³⁴ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/164.

³⁵ el-Bakara 2/163.

³⁶ el-Bakara 2/255.

³⁷ Âl-i İmrân 3/18.

³⁸ el-A'râf 7/54.

³⁹ el-Mü'minûn 23/116.

⁴⁰ el-Cinn 72/3.

⁴¹ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/159-160.

⁴² Süyûtî, *el-İtkan*, 4/165.

⁴³ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/164.

tü'l-Kürsî'yi oku; çünkü o seni, zürriyyetini ve evini muhafaza edip korur. Öyle ki senin evinin çevresindeki evleri bile korur!" cevabını almıştır. Ebû Hureyre'den aktarılan "doğru söz kıssası"nda bir cinnî ona "Yatağına çekildiğin/yattığın zaman Âyetü'l-Kürsî'yi oku. Devamlı olarak senin için Allah'tan bir muhâfız olacak ve sabaha kadar şeytan sana yaklaşamayacaktır!" demiştir. Ebû Hureyre bunu Hz. Peygamber'e (s.a.s.) anlattığı zaman "O aşırı yalancı olduğu halde sana doğru söylemiş!" şeklinde bir cevap almıştır. Hasan'dan yapılan bir nakilde Hz. Peygamber (s.a.s.) "Cibrîl bana geldi ve 'Cinlerden bir ifrît sana tuzak/pusu kurmaktadır. Yatağına çekildiğin zaman Âyetü'l-Kürsî'yi oku dedi.'" buyurmuştur. Katâde'den gelen bir haberde ise "Kim sıkıntı vakti Âyetü'l-Kürsî'yi okursa Allah onun imdadına yetişir." denilmiştir.⁴⁴

Hz. Ali'den nakille "En'âm sûresinin üzerine okunduğu hiçbir alîl/hasta yoktur ki Allah ona şifa vermesin." şeklindeki haber dikkat çekicidir. Hz. Fâtıma, doğumunun yaklaştığı esnada Hz. Peygamber'in (s.a.s.) Ümmü Seleme ve Zeyneb bint Cahş'i yanına göndererek Âyetü'l-Kürsî ve "إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ"⁴⁵ âyetini okumalarını, ayrıca kendisini muavvizeteyn ile ilâhî muhafazaya emanet etmelerini emrettiğini söylemiştir. Hüseyin b. Ali'den (Hz. Hüseyin) "Gemiye bindikleri zaman 'لَعْفُورٌ رَحِيمٌ'⁴⁶ demeleri ve "وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ"⁴⁷ âyetini okumaları ümmetim için boğulma konusunda emniyet sağlar." haberi mervîdir.⁴⁸

Leys'ten yapılan aktarıma göre; içinde su dolu olan bir kaba "فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحْرُ إِنَّ اللَّهَ سَابِطُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِلُّهُ عَمَلُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤٩﴾ وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾ فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ" ⁴⁹ ile birlikte sonrasındaki dört âyet daha ve "إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدًا سَاجِرًا" ⁵¹ âyetleri okunur ve bu su sihre uğramış kişinin başına dökülürse şifa bulacaktır.⁵² Ebû Cafer Muhammed b. Ali'den (İmam Muhammed el-Bâkır) "Kim kal-

⁴⁴ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/160.

⁴⁵ el-A'râf 7/54.

⁴⁶ Hûd 11/41.

⁴⁷ ez-Zümer 39/67.

⁴⁸ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/161-162.

⁴⁹ Yûnus 10/81-82.

⁵⁰ el-A'râf 7/118.

⁵¹ Tâhâ 20/69.

⁵² Süyûtî, *el-İtkan*, 4/162.

binde kasvet hissederse bir kadehin/kabın içine gül suyu ve zaferan ile Yâsîn'i yazsın sonra da onu içsin." şeklinde bir haber nakledilmiştir.⁵³

Süyûtî, yukarıda çoğuna yer verdiğimiz üzere, havâssü'l-Kur'ân'a dair gerek sahâbeden gerekse tâbiûndan intikal eden rivayetlerin bir kısmını zikrederek netice itibarıyla, "Benim burada üzerinde durduğum haberler; havâss konusunda uydurma kapsamına girmeyecek hadîsler, ayrıca sahâbeden gelen mevkuf ve tâbiûndan gelen maktû haberlerdir. Konuyla ilgili bazı insanların zikrettiği daha pek çok şey vardır ki onların sıhhati hakkında en doğrusunu Allah bilir." demektedir.⁵⁴

Burada dikkat çekici bir nokta bulunmaktadır ki Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi'nin "Havâssü'l-Kur'ân" maddesinde Süyûtî'nin bu ifadeleri, onun kendi görüşünü açıklamaktan kaçındığı şeklinde yorumlanmıştır.⁵⁵ Bu yorum net bir şekilde yanlış ve hatalıdır. Tam aksine müellif zikrettiği pek çok rivayetle örneklediği bu sahanın inkâr edilemeyeceğini, söz konusu hadîs ve haberlere bütünüyle "uydurma" demenin mümkün olmadığını açıkça belirtmektedir. Bu da onun tikel rivayetler konusunda tartışma ve değerlendirmeler mümkünse bile bu rivayetlerin toptan reddedilmesinin mümkün olmadığını açıkça teyit etmesinden başka bir şey değildir. Onun bu bakış açısı, görebildiğimiz kadarıyla İslâm ulemasının kahir ekseriyetinin de sahip olduğu bakış açısidir. Süyûtî'nin sıhhati hakkında olumlu yahut olumsuz bir şey söylemeyip ilm-i ilâhîye havale ettiği kısım ise Hz. Peygamber (s.a.s.) ve sahâbeden zikrettiği rivâyetlere yönelik değil insanlar arasında dilden dile aktarılan gelen bazı bilgi ve tecrübelerine yöneliktir. Örneğin onlardan biri İbnü'l-Cevzî'nin Meymûne bint Şâkul el-Bağdâdiyye'den naklettiği; "Bir komşumuz bize eziyet ediyordu. Her sûrenin başından birer âyet okuyarak Kur'ân'ı hatmettim ve ardından 'اللَّهُمَّ اكْفِنَا أَمْرَهُ': Allah'ım onun yaptığı şeyden bizi kurtar.' diyerek dua ettim ve uykuya daldım. Gözümü açtığı zaman seher vaktiydi ve o kişi, ayağı tökezleyerek düşüp ölmüştü."⁵⁶ şeklindeki haberdir.

Süyûtî konuyla ilgili görüşünü bazı alimlerden örnekleme suretiyle yaptığı alıntılarla da teyit etmektedir. Buna göre er-Rebî', İmam Şâfi'ye rukyeyi sorduğunu ve on-

⁵³ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/163.

⁵⁴ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/165.

⁵⁵ Eroğlu, "Havâssü'l-Kur'ân".

⁵⁶ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/165.

dan “Şayet Allah’ın kitabı ile ve zikrullahtan maruf şeylerle yapılırsa bir sakıncası yoktur.” cevabını aldığını kaydetmiştir. Kurtubî Allah’ın kelâmı ve isimleriyle rukyenin câiz, şayet rivayetle ulaşan bir şekilde yapılırsa müstehab olacağı görüşündedir. İbnü’t-Tîn, *Muavvizât* ve *esmâ-i ilâhî* ile rukye yapmanın, salih kimselerin lisaniyla olduğu müddetçe ruhânî bir tedavi (الطَّبُّ الرُّوحَانِيُّ) olduğunu ve şifanın Allah’ın izniyle ortaya çıktığını; ancak bu nevi tedavi yöntemi güçlendikçe insanların fiziki tedaviden ürküp uzaklaşabileceğini söylemiştir. Bu şekilde başka âlimlerin ilgili fikirlerini de kaydeden Süyûtî, nihayet rukyeyi teyit eden kendi görüşünü ise “Aslında buna (rukyenin tesirine) Hz. Peygamber’in (s.a.s.) ‘Eğer bir kişi hakkıyla iman (îkan) ederek bir dağın üzerine okusa o dağ batıp kaybolur!’ şeklindeki sözü işaret etmektedir.” cümleleriyle belirtmektedir.⁵⁷

Bu çerçevede Kur’ân-ı Kerîm’in özellikle sünnet üzere ve tabii ki Yüce Allah’ın dilemesiyle şifa olabileceği; dolayısıyla sûre ve âyetlerin kendilerine özgü şifa tesirlerinin bulunabileceği bizce de şüphesizdir. Bu temel ve genel kabul ile birlikte söz konusu sûre ve âyetleri okuyan kimselerin imanı, salâhati ve takvası da muhakkak ki önem arz etmektedir. Zira neticede yapılan ameliye bir dua ve niyazdır. Nerede, ne zaman, kim/kimler tarafından, hangi hastalıklar, rahatsızlıklar yahut hacetler için, nasıl ve ne şekilde; eğer tekrarlanacaksa kaç defa okunması gerektiği gibi noktalar ise konunun ikinci boyutudur. Havâşsu'l-Kur’ân ilminin ve bu ilme dair yazılan eserlerin tam da bu sorulara cevap verme gayesiyle ortaya çıktığı ise izahtan varestedir.

Eserin İçerik Analizi

Bir sonraki başlığın altında metnine yer vereceğimiz eser, pek çok İslâmî eserde görüldüğü üzere besmele, hamdele ve ardından Hz. Peygamber’e (s.a.s.), onun âl ve ashâbına salât ü selam ile başlamaktadır. Devamında İmam Cafer es-Sâdık’ın her bir surenin özelliğine dair Hz. Peygamber’den (s.a.s.) naklettiği belirtilen bilgilere geçilmiştir.

Eserde sûrelerin hâssiyetleri mushaf tertibine göre sırayla ve kısaca ele alınmıştır. İsrâ sûresi “Benî İsrâîl”; Fussilet sûresi “Secde”; Kalem sûresi “Nûn”; İnsan sûresi “Dehr”; Tekvîr sûresi “Küvviret”; Leyl sûresi “ve'l-Leyl”; Duhâ sûresi “ve'd-Duhâ”; Tîn

⁵⁷ Süyûtî, *el-İtkan*, 4/165-166.

sûresi “ve’t-Tîn”; Mâun sûresi “Yetîm”; Felak ve Nas sûreleri ise ayrılmadan “Muavvize-teyn” diye isimlendirilmiştir.

Bu akışta Lokman ve Secde sûrelerinin yerlerinin sehven değişmiş olduğu anlaşılmaktadır. Böylece ortaya lokal bir takdim tehir çıkmıştır.

Bazı cümlelerde genel üsluba göre gelmesi beklenen “okıya”, “kıla”, “kerre” gibi ufak tefek kelime ve bazı ek eksikliklerinin olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bunlar bazı yerlerde parantez içine alınmak suretiyle bu kelimeler metne eklenmiştir. Vâkı’â sûresinin ise ne için okunacağı cümlede eksik bırakılmıştır. Bunlar müstensih hatası olabileceği gibi istinsaha esas alınan nüshadaki eksikliklerden kaynaklanmış da olabilir.

Sûrelerin hâssiyetleriyle ilgili genel tabloya gelince; bazı sûrelerde birden fazla hâssiyetin belirtildiği de nazara alınmak kaydıyla aşağıda gelecek tespitler yapılabilir.

Muhtevânın maddi/fiziki hastalıklarla çok fazla ilgili olmadığı ve bu eksen de-taya inilmediği görülmektedir. Bazı sûrelerin genel anlamda hastalık ve marazlara şifa olduğu; ayrıca karın, bel, göz ağrısı, şiş gibi rahatsızlıklarda ve hamilelikten kaynaklı zahmetler esnasında okunacak sûrelerin olduğu belirtilmektedir. Kuvve-i basarın takviyesi, nisyânın izâlesi gibi insan bedeninde şifa ve faydaya matuf şeyler de bu cümleden sayılabilir. Bunlar muhtevânın % 10’undan daha az bir yekûn teşkil etmektedir.

Fiziki hastalıklar dışında insanların maddî problemlerine bakan hâssiyetler ise takriben muhtevânın % 40’ına tekabül etmektedir. Bunların da yarısına yakını düşmana; özellikle de kâfir ve münafık düşmanlara karşı zafer elde etme, galip olma, onları kahra ve helâke giriftar etme eksenindedir. Kezâ zalim, hırsız, harami şerrinden korunma; seferden selametle geri dönme; düşmanın iftira ve gıybet eden dilinin bağlanması; malın sudan ve yangından korunması; çalınan eşyanın bulunması; masum çocukların/bebeklerin her çeşit afetten hıfzı gibi muhafaza odaklı hâssiyetlerden bahsedilmiştir. Bunların yanı sıra yine çocukların/bebeklerin dillerinin fasih olması; borç edası; ömürde, rızıkta, ticarete, bağ-bahçede bereket ile günlük işlerde muvaffakiyet (işingücün fethi); nasip ve kısmetin açılması; yoksulluktan kurtuluş; esaret altında olan kimsenin zindandan halâsı gibi hâssiyetler de mezkûrdur. Köle ve câriyenin kaçmasını önlemek için yapılan ilginç tavsiye dikkat çekicidir.

Eserde mânevî hastalık cümlesinden addedebileceğimiz; özellikle masum bebek ve çocukların (dev ve peri) cin musallatından ve korkudan himayesi; yetişkinlerin şeytanın vesvesesinden kurtulması ve özellikle de kalpte yerleşme eğiliminde olan nifaka karşı bazı sûrelerin hâssiyetinden bahsedilmiştir. Bunlar da maddî hastalıklarda olduğu gibi genel tablonun takriben % 10'unu oluşturmaktadır. Kabir aydınlığına mazhar olmak, devlet erkânı katında itibar ve saygı elde etmek, insanlar arasında mükerrem olmak, karı-koca arasında uyumun sağlanması, tövbeye ve istikamete mazhariyet, kalp kasâvetinin izâlesi, gussadan kurtulma gibi mânevî faydaların hasıl olacağı da yine bazı sûrelerin hâssiyetleri arasında zikredilmiştir. Üç İhlâs sûresi okumanın bir hatim sevabını kazandıracığı konusundaki bilgiyi de bu gruba ekleyebiliriz. Bütünün takriben % 15'ine de bunlar denk gelmektedir.

Eserde sûrelerin hâssiyetleri başta Yüce Allah'ın hıfz-u emânı olmak üzere hem maddî hem de mânevî fayda diyebileceğimiz bazı şeylerle de ilişkilendirilmiştir. Her türlü hacetin nasip ve müyesser olması, genel anlamda korkudan emîn olmak, her türlü belâdan muhafaza olunmak; kabir azabından, kıyamet korkusundan, âhiret azabından, sekerâtın zorluğundan, avret mekrinden, bühtan ve belâdan muhafaza olunmak; Kevser havuzundan içmek, Yüce Allah'ı ve Hz. Peygamber'i (s.a.s.) rüyada görmek bu cümledendir. Yeni giyilen elbisenin mübarek olması için İnşirâh sûresinin üç defa okunmasının tavsiye edilmesi de bu kapsamda değerlendirilebilir. Bunlar da eserde tavsiye olunanların yaklaşık % 25'lik kısmını teşkil etmektedir.

Metinde dikkate şâyan en önemli özellik, sûrelerin hâssiyetleri ifade edildikten sonra "bi-iznillahi te'âlâ"⁵⁸, "bi-emrillahi te'âlâ"⁵⁹, "bi-inâyetillahi te'âlâ"⁶⁰, "inşâallahu te'âlâ"⁶¹, "bi-kudretillahi te'âlâ"⁶² cümleleriyle tesir-i hakikinin Yüce Allah'ın izni, emri, inâyeti, dilemesi ve kudretiyle olduğunun vurgulanmasıdır. Esasen bu vurgu havâşsu'l-Kur'ân ilminin en önemli esasıdır ki kula düşen şey vesilelerle tazarru ve niyaz etmektir. İstenen tesir ve netice ise ancak Yüce Allah'ın takdirindedir, O'ndan beklenir ve O'nun meşîetine havale edilir. Bu bakımdan eserin, muhataplarına Kur'ân ile yapılan duanın

⁵⁸ 98 defa

⁵⁹ 12 defa

⁶⁰ 1 defa

⁶¹ 1 defa

⁶² 1 defa

tesirini ve ehemmiyetini telkîn edici, ayrıca itikâdî açıdan müessir-i hakîkînin kim olduğuna dair ışık tutucu ve rehberlik edici önemli bir yönünün olduğu da belirtilmelidir.

-İçerik Analiz Tablosu-

Maddî hastalık kapsamında sayılabilecek durumlar	%10
Maddî sıkıntı ve problem sayılabilecek durumlar	%40
Mânevî hastalık kapsamında sayılabilecek durumlar	%10
Mânevî sıkıntı ve problem sayılabilecek durumlar	%15
Hem maddî hem de mânevî fayda-çözüm sayılabilecek durumlar	%25

HAVAŞSU SUVERİ'L-ĞUR'ÂNİ'L-'AZİMİ'Ş-ŞÂN

Bismillahirrahmanirrahim

el-Ğamdu lillahi Rabbi'l-âlemîn ve's-şalâtü ve's-selâmu alâ Seyyidina Muğhamedin ve âlihi ve şağbihi ecmaîn

Ğur'ân-ı 'Âzim'de olan sûrelerin her birinin ħâssiyetini Ca'fer-i Şâdık ħazreti Ser-ver-i Enbiyâ'dan nakleder

Sûre-i Fâtiğha'yı şabah nemâzından sonra okıyalar ve şabah nemâzının sünnetiyle farzı arasında ħeste şifası için ve şabru niyetine [41] kerre okıyalar şifâ bula bi-iznillahi⁶³ te'âlâ

Sûre-i Bağara'yı [7] kerre okısa dev ve peri⁶⁴ tutuna ve o ħağlu⁶⁵ oluna yazalar boynuna bağlayalar ħağ Te'âlâ şihhat rûzî kıla bi-emrillahi te'âlâ

Sûre-i Âi-i 'İmrân'ı [13] kerre okıya borclu borcundan ħurtula ħağ Te'âlâ şanmadığı yerden ödeye bi-emrillahi te'âlâ

Sûre-i Nisâ'yı eriyle 'avret⁶⁶ parşümâne okıyalar ħağ Te'âlâ rûzîlik rûzî⁶⁷ kıla bi-emrillahi te'âlâ

Sûre-i Mâide'yı [40] kerre okıyalar rızkı, malı ve davarı bereketli ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i En'âm'ı [41] ħâcetleri için (okıya) ve cümle beliyeden ħalâş ve müyesser ola bi-iznillahi te'âlâ⁶⁸

⁶³ Allah'ın izni ile

⁶⁴ "Dev" ve "peri" lafızlarıyla insanoğluna farklı şekillerde görünebilen ve zarar vermesi muhtemel olan cin taifesinin farklı türleri kastedilmektedir.

⁶⁵ Bu lafzın "ucuklu/uçuklu" şeklinde okunmasının da uygun olduğu anlaşılmaktadır.

⁶⁶ Erkek ile eşi

⁶⁷ Rûzî: Nasip, kismet

Sûre-i A'râf'ı her kim itikâd ile [3] kerre okıya âhiret azâbından emîn ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Enfâl'i [7] kerre okıyalar zindandan hâlâşlık niyetine okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Tevbe'yi [11] kerre okıyalar her ne hâcet diler ise revâ ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Yûnus'ü [20] kerre okıyalar düşman maḫhûr olmak için ve bir de geyik de-risine yazub getürse düşman zafer bulmaya bi-inâyetillahi⁶⁹ te'âlâ

Sûre-i Hûd'ü [13] (kerre) okısalar hâceti revâ ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Yûsuf'ü [13] kerre okısa padişah ve ekâbir katında maḫbûb ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Ra'd'ı yazub ma'sûmların⁷⁰ beşiğine baḡlıyalar dev ve peri şerrinden emîn ola ve çok ağlamıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i İbrâhim'ü kahr-ı düşman için [7] kerre okıyalar bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Hicr'ü bey'ü şirâ' ve bereket-i ömr için [3] kerre okıyalar muradı hâsıl ola bi-emrillahi⁷¹ te'âlâ

Sûre-i Nahl'ü düşman tefriḡine [100] (kerre) okıya ve yazub bekletürse cemî-i ḡalk gendûye müsahḡar ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Benî İsrâîl'ü ḡammazlar ve düşmanlar dilini baḡlamak için okıya ve ḡulâb⁷² ve misk ve za'ferân ile yazub ma'sûmlara içürelere dili faşîḡ ola 'Aḡd-i lisân-i a'dâ⁷³ için [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Kehf'ü cum'a ḡünü okıyalar gelecek cum'aya dek cümle belâlardan ve şerr-i Deccâl'den emîn ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Meryem'ü [41] kerre (okıya) yoksulluktan hâlâş ola bi-emrillahi te'âlâ⁷⁴

Sûre-i Tâ-hâ'yı [21] kerre okıyalar düşman üzerine ḡâlib ola ve baḡtı açıla bi-iznillahi te'âlâ

⁶⁸ Bu cümlede "okıya"/"okıyalar" lafzının eksik olduğu anlaşılmaktadır

⁶⁹ Allah'ın inâyetiyle

⁷⁰ Bebeklerin

⁷¹ Allah'ın emri ile

⁷² Gül suyu

⁷³ Düşmanın dilini baḡlamak

⁷⁴ Bu cümlede "okıya" lafzının eksik olduğu anlaşılmaktadır

Sûre-i Enbiyâ'yı [70] kerre okısa yaramaz şerrinden emîn ola bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Hacc'ı kıyâmet havfından hâlâş olmağ için ve kasvet-i kalb gidire ve mevti
âsân⁷⁵ ola bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Mü'minûn'î dâim okısa tevbe ve tevfiğ ve salâh-ı rûzî kıla bi-emrillahi
te'âlâ
Sûre-i Nûr'ı dâim okısa şeytan vesvesesinden emîn ola bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Furkân'ı kahr-ı a'dâ için [17] kerre okıyalar bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Şu'arâ'yı kul ve karaveş⁷⁶ kaçmamak için [7] kerre ve düşman helâki için
bir kerre okıyalar bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Naml'î zalimler şerrinden emîn olmağ için dâim okıyalar bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Kasas'ı [7] kerre okıyalar düşman elinde giriftar olsa hâlâş ola bi-iznillahi
te'âlâ
Sûre-i 'Ankebût'ı çini tabağ içine yazub içe nisyânı zâil ola bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Rûm'ı düşman askeri münhezim olmağ için [21] kerre okıya düşmana
ğâlib ola bi-emrillahi te'âlâ
Sûre-i Secde'yi⁷⁷ yazub bir şişe içine koyub ağzın kapaya kanğı⁷⁸ hanede ol şişe
dura, düşman ve uğru⁷⁹ zafer bulmaya inşâallahu te'âlâ
Sûre-i Luqmân'ı⁸⁰ karın ağrısı ve emraz-ı muhtelif için [7] kerre okısa şifa bula
bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Ahzâb'ı kâr ve kesbi bereketli olmağ için [41] kerre okıya bi-iznillahi
te'âlâ
Sûre-i Sebe'yi padişahlar ve begler katında hâceti revâ olmağ için [70] kerre
okıya bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Fâtır'ı dev ve peri şerrinden emîn olmağ için dâim okıya bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Yâsin'î cemî' hâcetleri revâ olmağ için [70] kerre okıya ve misk ve
za'ferân ve gülâbla yazub içe kalbi münevver olup guşşası⁸¹ gide bi-iznillahi te'âlâ

⁷⁵ Kolay

⁷⁶ kul ve karaveş: köle ve cariye

⁷⁷ Mushaf tertibine göre Secde sûresi Lokman sûresinden sonra gelmektedir.

⁷⁸ Hangi

⁷⁹ Hırsız, harami, yol kesen haydut.

⁸⁰ Mushaf tertibine göre Lokman sûresi Secde sûresinden önce gelmektedir.

Sûre-i Şâffât'ı rızkı bereketli olmak için [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Şâd'ı şeytan şerrinden emîn olmak için dâim okıya bi-iznillahi te'âlâ
Sûrei'z-Zümer'i⁸² halk arasında 'azîz olmak için [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ
Sûre-i Mü'min uğru, harâmî ve zâlimlerin şerrinden emîn ve cemî' hâcetleri revâ olmak için [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Secde'yi⁸³ seferde uğru şerrinden emîn olmak için [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Şûrâ'(yı) düşman şerrinden emîn olmak için [33] kerre okıyalar bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Zuhruf'ı şeytan vesvesesinden emîn olmak için dâim okıyalar bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Duḡân'ı gülâb ve misk ve za'ferân ile yazub bekletürse cemî'-i halk arasında 'azîz ve mükerrrem ola bi-emrillahi te'âlâ

Sûre-i Câşiye'yi yazub şandığı arasında meta'ı içine kınsa malı şudan ve ôdan⁸⁴ emîn ola bi-emrillahi te'âlâ

Sûre-i Ahkâf'ı sefere gidende selamete 'avdeti için [40] kerre okıyalar seferden selamete ile 'avdet eyliye bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Muḡammed'i (sallallahu te'âlâ aleyhi ve sellem) cenkde harbde şavaşı gününde [41] kerre okıya düşmana ġâlib ola bi-emrillahi te'âlâ

Sûre-i Fetḡ'i cemî' bağluları açmak için [41] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ.

Sûre-i Hucurât'ı [7] kerre okıya cemî' illetler için Haḡ Te'âlâ sıhhati rûzî kıla bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Kâf'ı her âzîne⁸⁵ gecesi kuvve-i başarı için [3] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Zâriyât'ı eyyâm-ı kahtta⁸⁶ ucuzluk⁸⁷ için yetmiş kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

⁸¹ ġuşsa: Keder, tasa, gam

⁸² Bu sûrenin adının imlâsında genel kullanımdan farklı olmak üzere harf-i tarif (elif-lâm takısı) kullanılmıştır

⁸³ Bu isimle kastedilen Fuşşilet sûresidir

⁸⁴ Ateşten

⁸⁵ Cuma

⁸⁶ Kıtık günlerinde

⁸⁷ Bolluk, kolaylık

Sûre-i Tûr'ı âzine gecesi heste⁸⁸ için niyet edüp üç kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ şihhat bula

Sûre-i Necm'i [21] (kerre) okıya bi-iznillahi te'âlâ muradı hâsıl ola

Sûre-i Kamer'i şeytandan emîn olmak için [7] kerre (okıya) bi-iznillahi te'âlâ⁸⁹

Sûre-i Raḥmân'(ı) dev ve peri şerrinden emîn olmak için [40] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Vâkı'a'yı kırk gün her şabah bir kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ⁹⁰

Sûre-i Ḥadîd'i iş ve güç fethi için [70] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Mücâdile'yi düşman kahrı için üç kerre okuyub bir avuç toprak üzerine saça veya önüye⁹¹ saça bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Ḥaşr'i hâcet revâ olmak için [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Mümteḥine'yi şekk ü nifâkı gitmek için ve askerde düşmana karşı üç kerre okıya nuşret bula bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Şâff'ı düşmana zafer bulmak için [3] kerre okıya üfüre bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Cum'a'yı er ile 'avret⁹² arasında sâzkârlık⁹³ için [5] kerre ve aqd-i lisân için [118] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Münâfikîn'i ğammazlar ve ḥasûdlar dilin bağlamak için [100] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Tegâbün'i [7] kerre okıya Ḥak Te'âlâ Ḥazretlerinin hıfz-u emânında ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Talâk'ı [7] kerre okıya 'avret⁹⁴ mekrinden emîn ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Tahrîm'i sâzkârlık için okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Mülk'i belâlardan emîn olmak için [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Nûn'⁹⁵ def'-i a'dâ için [10] kerre okıyalar ve heste için okıya bi-iznillahi te'âlâ şifa bula

⁸⁸ Hasta

⁸⁹ Bu cümlede "okıya" lafzının eksik olduğu anlaşılmaktadır

⁹⁰ Cümlede sûrenin ne için okunacağı ifade edilmemiştir.

⁹¹ Önüne

⁹² Erkek ile eşi

⁹³ Uyum, geçim

⁹⁴ Kadın

⁹⁵ Kalem sûresi

Sûre-i Hâkka'yı def'-i düşman için okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Me'âric'i kıyâmet korkusundan emîn olmak için okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Nûh'ı düşman helâki için [1000] kerre okıya düşman helâki için yahud [100] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Cinn'i dev ve peri şerrinden emîn olmak için [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Müzzemmil'i ma'sûmlar⁹⁶ üzerine okıya ma'sûm korkmıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Müddeşsir'i şeytan şerrinden emîn olmak için okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Kıyâme⁹⁷(yi) kıyâmet havfindan emîn olmak için okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Dehr'i⁹⁸ zâlimler şerrinden emîn olmak için [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Murselât'ı bühâtan ve belâden emîn olmak için dâim okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Nebe'yi kabir aydınlığı için her gün ikindiden sonra bir kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Nâzi'ât'ı dâim okıya âhîr nefesde can çekmeği⁹⁹ âsân ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i 'Abese'yi hâcet dilediği âdemin¹⁰⁰ yanına vardığında¹⁰¹ üç kerre (okıya) bi-iznillahi te'âlâ¹⁰²

Sûre-i Küvviret'i¹⁰³ ulular katına vardığında heybetlü olmak için okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i İnfiât'ı tevbe naşîb olmak için okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Muţaffîn'i kesb ve ticarete bereket olmak için [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

⁹⁶ Bebekler, çocuklar

⁹⁷ Yazma nüshada bu kelimedeki elif harfi eksiktir

⁹⁸ İnsan sûresi

⁹⁹ Ruhunu teslim etmesi

¹⁰⁰ Kişinin, adamın

¹⁰¹ Vardığı zaman

¹⁰² Bu cümlede "okıya" lafzının eksik olduğu anlaşılmaktadır

¹⁰³ Tekvir sûresi

Sûre-i İnşikâk'ı 'avret¹⁰⁴ uşaka¹⁰⁵ hîn-i hamilde¹⁰⁶ zahmet çekmemek için gülâb misk ve za'ferân ile yazub içüreler bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Burûc'ı def-i beliyât ve düşman için [20] kerre (oқыya) bi-iznillahi te'âlâ¹⁰⁷

Sûre-i Târik'ı dev ve peri şerrinden emîn olmak için [3] kerre oқыya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i A'lâ'yı yazalar bağ ve bağçe içüne asalar yemişlerine ziyan olmaya bi-emrillahi te'âlâ

Sûre-i Gâşiye'yi bel ağrısı için ve şiş için ve zâlimlerden emîn olmak için oқыyalar bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Fecr'i zâlimlerden emîn olmak için oқыyalar bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Beled'i cemî' rencler¹⁰⁸ ve göz ağrısı için oқыya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Şems'i havfdan emîn olmak için [20] kerre oқыyalar bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i ve'l-Leyl'i gece giden kişi korkudan emîn olmak için [7] kerre oқыya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i ve'd-Đuhâ'yı kul¹⁰⁹ kaçsa yahud bir şeyi uğrulasa¹¹⁰ [41] kerre oқыya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i İnşirâh'ı cedîd libas giyen âdem üç kerre oқыya mübarek ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i ve't-Tîn'i padişahlar ve begler gözüne şirin olmak için [70] kerre oқыya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i 'Alak'ı sultan katına varıcağ¹¹¹ [7] kerre oқыya hâceti revâ ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Kâdr'i ramazan-i şerifde bin kerre oқыsa Cenâb-ı Vâcib te'âlâ ve teğaddes Hâzretlerini rü'yâda müşâhede ede ve yine ramazan-ı şerifde duşenbe¹¹² gecesi beş yüz

¹⁰⁴ Kadın

¹⁰⁵ Çocuğa

¹⁰⁶ Hamile kaldığı zaman

¹⁰⁷ Bu cümlede "oқыya" lafzının eksik olduğu anlaşılmalıdır

¹⁰⁸ Ağrılar, sızılar, meşakkatler

¹⁰⁹ Köle

¹¹⁰ Çalsa

¹¹¹ Varınca, vardığında

kerre okısa iki cihan sürûrı Muḥammed el-Muṣṭafâ şallallahu te'âlâ aleyhi ve sellem Efendimiz Ḥazretlerini 'âlem-i menâmda müşâhede ede ve baḡlu işleri açılmak için on bir kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Beyyine'yi [41] kerre okıya kâfirler ve münâfıklar helâk ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Zilzâl'i kahr-ı a'dâ için [40] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i 'Âdiyât'ı iki zıdlar mabeynine sâzkârlık olmak için ve nazardan emîn olmak için okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûretü'l-Kâria'yi¹¹³ iki (kişi/kimse) arasında sâzkârlık için ve nazar işâbetinden emîn olmak için okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûretü't-Tekâsür'i¹¹⁴ kabir azâbından emîn olmak için (okıya) bi-iznillahi te'âlâ¹¹⁵

Sûre-i 'Asr'ı guşşadan ḥalâş olmak için [70] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Hümeze'yi gammazlar aḡzın baḡlamak için [21] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Fil'i düşman helâki için akşam nemâziyla yatsu mâbeyninde [51] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Kureyş'i bir kimseden ḥavf etse [7] kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Yetîm'i¹¹⁶ ma'sûmlar âfetten mahfûz olmak için [41] kerre okıya kâfirler ve münâfıklar helâk ola bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Kevşer'i bin kerre okısa Haḡ Te'âlâ Ḥazretleri Kevşer Havzı şerâbından rûzî kıla bi-emrillahi te'âlâ

Sûre-i Kâfirûn'ı cemî' belâden emîn olmak için günde [3] kerre (okıya) bi-iznillahi te'âlâ¹¹⁷

Sûre-i Naşr'ı imanın şeytan şerrinden emîn olmak için günde üç kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

¹¹² Pazartesi

¹¹³ Bu sûrenin adının imlâsında genel kullanımdan farklı olmak üzere harf-i tarif (elif-lâm takısı) kullanılmıştır

¹¹⁴ Bu sûrenin adının imlâsında genel kullanımdan farklı olmak üzere harf-i tarif (elif-lâm takısı) kullanılmıştır

¹¹⁵ Bu cümlede "okıya" lafzının eksik olduğu anlaşılmaktadır

¹¹⁶ Mâ'ûn sûresi

¹¹⁷ Bu cümlede "okıya" lafzının eksik olduğu anlaşılmaktadır

Sûre-i Tebbet'i düşman helâki için bin kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i İhlâs'ı üç kerre okısa tamam hatim sevâbın bula ve maḥbûs ḥalâş olmak için on bin kerre okıya bi-iznillahi te'âlâ

Sûre-i Mu'avvizeteyn'i her nemâzdan sonra üç kerre okısa Haḳ Te'âlâ Ḥazretleri cemî' belâlardan ve ğammazlar ve zâlimler ve münâfıklar şerrinden emîn¹¹⁸ ve şeytan vesvesesinden emîn ola bi-kudretillahi¹¹⁹ te'âlâ

Temmet el-Kitâbu¹²⁰ ketebuhu'l-Faḳîr Ramażan Sıdkî pür-taḳsîr fî 1 Şa'bânî'l-Mu'azzam 1316 ve fî 2 Kânûni Evvel 1314¹²¹

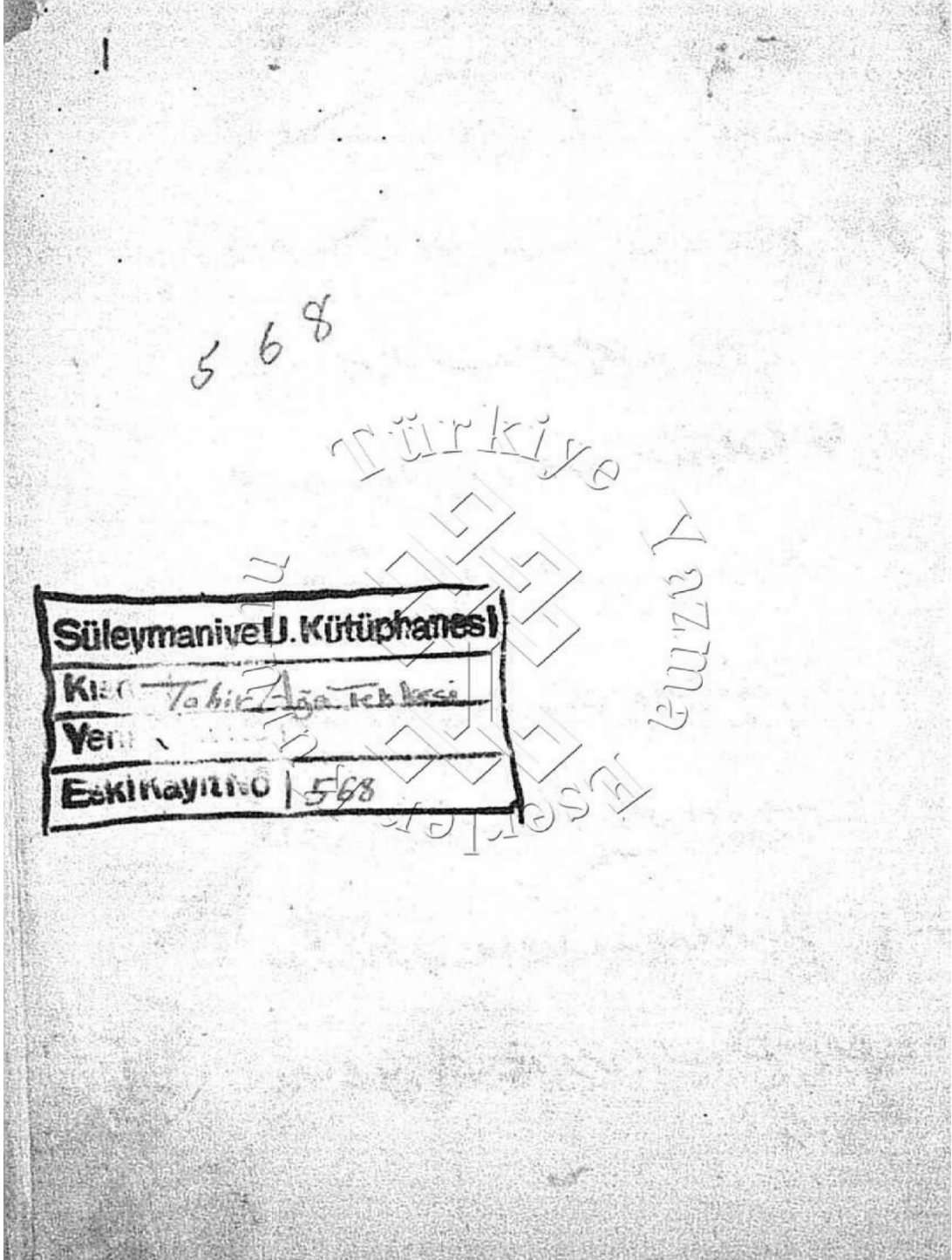
¹¹⁸ Bu kelimededen sonra bir "kıla" lafzının eksik olduğu anlaşılmaktadır.

¹¹⁹ Allah'ın kudreti ile

¹²⁰ Kitab (eserin yazımı) tamamlandı

¹²¹ Onu (eseri, metni, nüshayı) 1 Şa'bân-ı Mu'azzam 1316 / 2 Kânûn-i Evvel 1314 tarihinde fakîr ve çok kusurlu Ramażan Sıdkî yazmıştır. Bu tarih miladi olarak 15 Aralık 1898'e denk gelmektedir.

Orijinal Metin (Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi-Tahir Ağa Tekkesi 568)

وصیوینتہ [۱۹۱] کرہ اوقیدلر شفا بولم -

بازن اللہ تک سورہ بقدرہ [۱۷۷] کرہ اوقیدلر

دیور وری طوتنه و او مقطو اولنه یازده ربوبیتہ

بغیدلر صوبتعالی صحت روزی قیلہ بامر اللہ تعالی

سورہ آل عمران [۱۶۴] کرہ اوقیدلر بولم

بورجندہ توتیلہ صوبتعالی صاعغنی بولم اودیه

بامر اللہ تعالی سورہ نسی ایله عورت

پاشماسا اوقیدلر صوبتعالی دوزنک روزی قیلہ

بامر اللہ تعالی سورہ مائده [۱۵۵] کرہ

هذا کتاب
خواص سورقہ فی الشفاء

بسم الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلاة والسلام علی

سیدنا محمد وآل وصحبه اجمعین

اولوه سورہ لک لک بریک حاجتی صبر

صاوتہ حضرت سرور انبیا دیقل ایر

سورہ فاتحہ صبا عازنہ صدہ اوقیدلر

وصبا عازنیک سیکه فوضی ارانده ختہ شفا بولم

بسم

۲

کره اوقیرلر دشمه مضمور اولدی ایچون و برده

کیک دریند یازوب کورس دشمه ظفر بولیه بفضایه الله تعالی

سوره لهدوی [۱۶۷] اوقیرلر حاجتی روا

اولم باذن الله تعالی سوره یوسفی [۱۶۸]

کره اوقس پادشاه و اکابر قائده محبوب اولم

باذن الله تعالی سوره عیدی یازوب

مصطفوی بنقله بنفیلر دیو و یری شریف

امیه اولم و صوره اعظمه باذن الله تعالی

سوره ابوالهمی قهر دشمه ایچون [۱۶۹] کره

اوقیرلر رزقی عالی و طوری برکتی اولم باذن الله تعالی

سوره انفالی [۱۷۰] حاجدی ایچون و هم

بیم ده خلوص و سیر اولم باذن الله تعالی سوره عرقی

لهدیم اعتقادله [۱۷۱] کره اوقس ایزد علی بنک

امین اولم باذن الله تعالی سوره انفالی

[۱۷۲] کره اوقیرلر زندانه ده خلوصه سینه اوقس

باذن الله تعالی سوره توبه [۱۷۳]

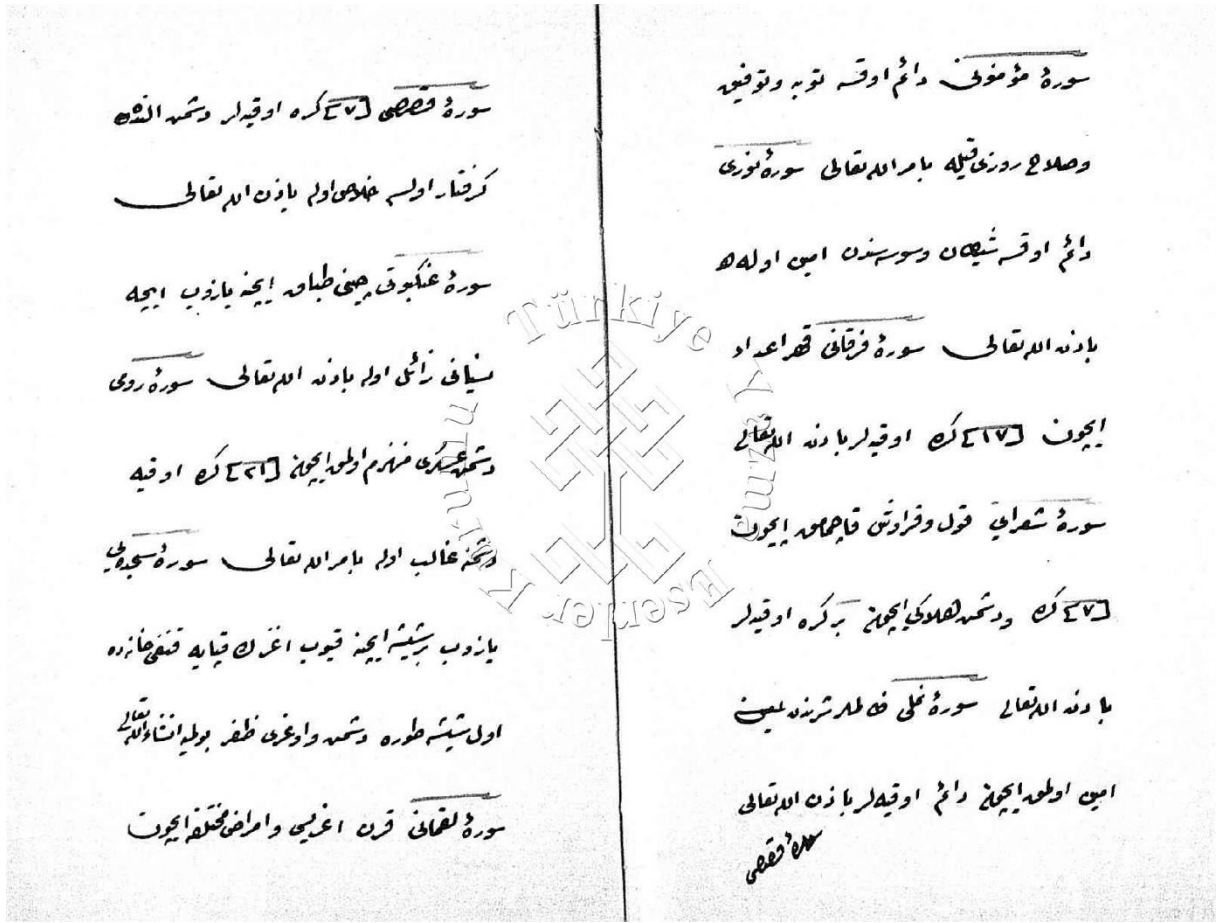
کره اوقیرلر لهدیم جهت دیدایم روازله

باذن الله تعالی سوره یوسفی [۱۷۴]

کره

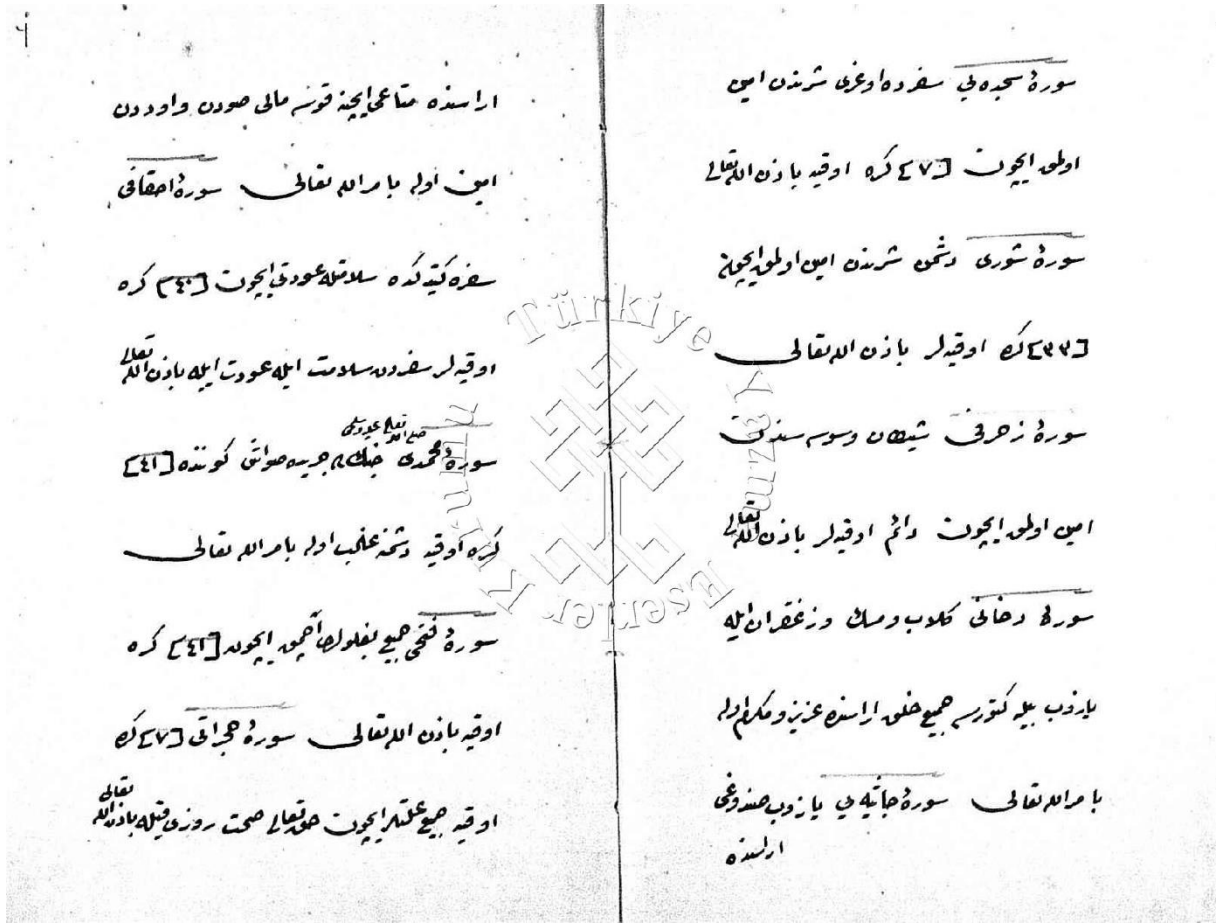
اوقیلر باوندانم تقاطی سوره مجری
بیج و شرا و برکتی عمر ایچون [۴۲] کره
اوقیلر مرادی حاصل اولم باوندانم تقاطی
سوره تکلی دشمنه تفریقته [۱۰۰] اوقیه
ویازوب بیله تورب همی ضلوه کندیم سحر اولم باوندانم تقاطی
سوره نبی اسرایی غمزلر و شکر دینی بقالی
ایچون اوقیه و کلاب و مسک و زعفران
ایله یازوب معصومه ایچره لر دینی فصیح اولم
عقد لسان اعدا ایچون [۷۷] کره اوقیه باوندانم تقاطی
کوره

سوره لطفی جمیع کونی اوقیلر کله جک جمیع به
دک جمله بدولردن و شرد جانان امین اولم
باوندانم تقاطی سوره مریمی [۱۹] کره
بویسولقدن مخلص اولم باوندانم تقاطی سوره دللهبی
[۱۰] کره اوقیلر دشمنه اوزرینم غلب اولم
موجبی ایضاً باوندانم تقاطی سوره انبیائی [۷۰] کره اوقیه
یراندشردن امین اولم باوندانم تقاطی
سوره محی قیامت خوفدن مخلص اولم ایچون
وقسوت قیب کیدیره و موقی اسنان اولم باوندانم تقاطی

یازوب ایجه بی منور اولوب غصه سی کیده باذن ^{تعالی}
 سورة صافات رزقی بئولو اولوب ایچون
 [۷۷] کره اوقیه باذن الله تعالی سورة صادی
 شیخ شرنن این اولوب ایچون دائم اوقیه
 باذن الله تعالی سورة لزمی هله اراسنه
 عوز اولوب ایچون [۷۷] کره اوقیه باذن ^{تعالی}
 سورة طومن اوغری و عالی کلمه شرنن
 این وضع هاجدی روا اولوب ایچون
 [۷۷] کره اوقیه باذن الله تعالی

[۷۷] کره اوقیه شقاولم باذن الله تعالی
 سورة احزاب کار و کسی برکتو اولوب ایچون
 [۷۷] کره اوقیه باذن الله تعالی
 سورة سبأ یادشاههد و بکله قانده هاجدی
 روا اولوب ایچون [۷۷] کره اوقیه باذن ^{تعالی}
 سورة فاطری دیووری شرنن این اولوب
 ایچون دائم اوقیه باذن الله تعالی
 سورة یسنی صیو هاجدی روا اولوب ایچون
 [۷۷] کره اوقیه و سک و زعفران و کله
 یازوب

v

[40] كره اوقيه باذن الله تعالى سورة واقعه

قرنه كون لهر صبا بركه اوقيه باذن الله تعالى

سورة همدى ايسر وكونه فتحى ايجون [47] كره

اوقيه باذن الله تعالى سورة مجادله طيب

دستور قهر ايجون اوقيه باذن الله تعالى سورة طه ودرينه

صايم ويا اونه صايمه باذن الله تعالى سورة صدى

هاجرت و اولو ايجون [47] كره اوقيه باذن الله تعالى

سورة مخوفى شك و تقوى ايجون و عسوده

دسته فارسو اظهيره اوقيه باذن الله تعالى

سورة قافى لهادينه لجهسى قوه بصر ايجون

[44] كره اوقيه باذن الله تعالى

سورة زار ياقى ايام قطعه اوچون لجه ايجون

تحتى كره اوقيه باذن الله تعالى سورة طورى

اذينه لجهسى ختم ايجون نيت ايدوب اظهيره

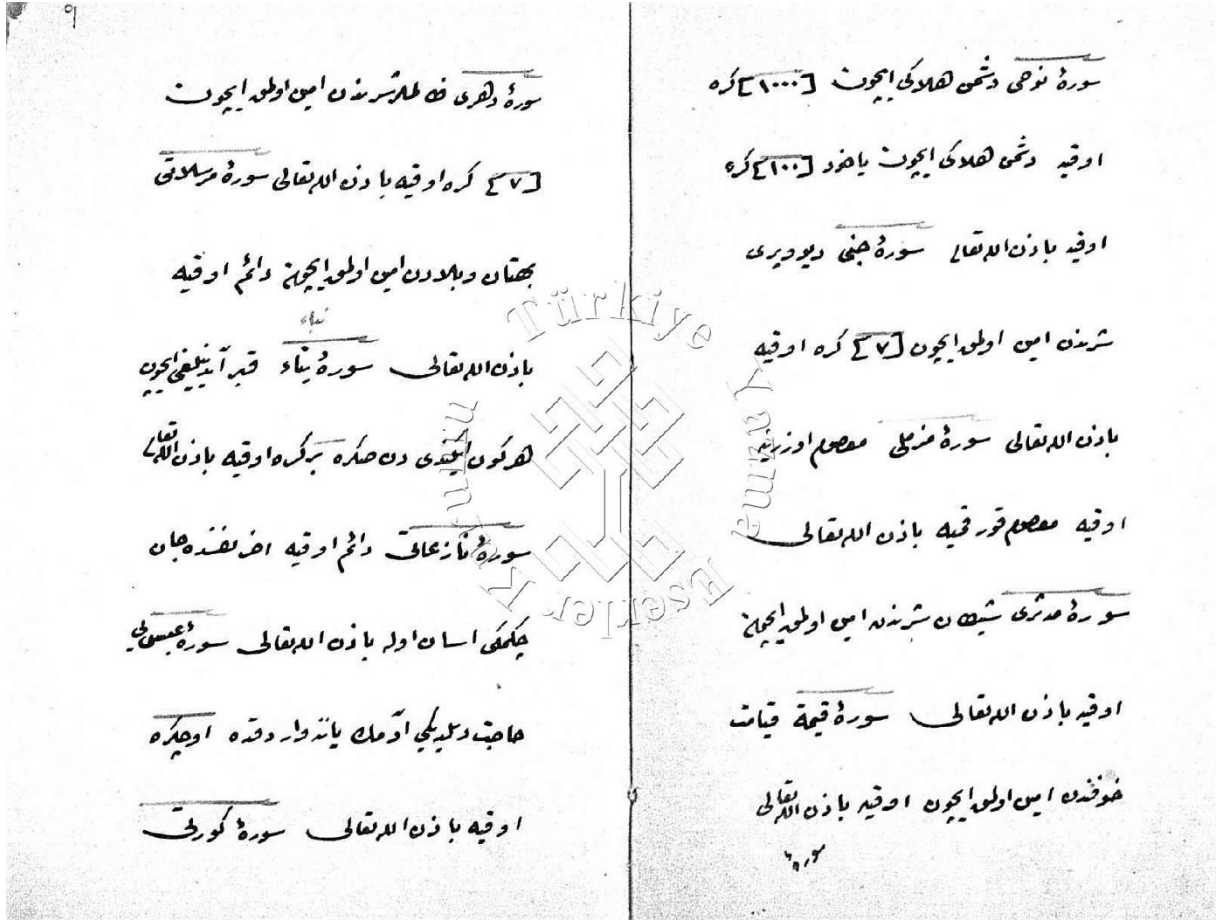
اوقيه باذن الله تعالى صحت بولم سورة نجوى [45]

اوقيه باذن الله تعالى مرادى حاصل اولم سورة قوفى

شبهه نده امين اولم ايجون [47] كره باذن الله تعالى

سورة رعن ديو ديري سندن امين اولم ايجون
(تتبا)

عورت مکرّمین امین اولم باذن اللہ تعالیٰ	سورہ صفہ وکتہ نظر بولمہ ایچون [۱۰۸] کره
سورہ تحجی سازکالومہ ایچون اوقیه باذن اللہ تعالیٰ	اوقیه باذن اللہ تعالیٰ سورہ جمعہ ط
سورہ ملک بولردنه امین اولمہ ایچون [۱۰۷] کره	ایله عورت اراسنده سازکالومہ ایچون [۱۰۸] کره
اوقیه باذن اللہ تعالیٰ سورہ نوح ط	وعقد لسان ایچون [۱۱۸] کره اوقیه
دفع ایچون [۱۰۹] کره اوقیه ل	باذن اللہ تعالیٰ سورہ منافقین غایرک
وهبتہ ایچون اوقیه باذن اللہ تعالیٰ تقابولم	وهودلر دیکل نطق ایچون [۱۰۰] کره اوقیه
سورہ حاقری فودشمه ایچون اوقیه باذن اللہ تعالیٰ	باذن اللہ تعالیٰ سورہ تغابی [۷۷] کره
سورہ معارج قیامت قورقوسدن امین اولمہ	اوقیه صوتعالی حقرنیکه فقط وماتده اولم
ایچون اوقیه باذن اللہ تعالیٰ	باذن اللہ تعالیٰ سورہ طلاق [۷۷] کره اوقیه ایچون

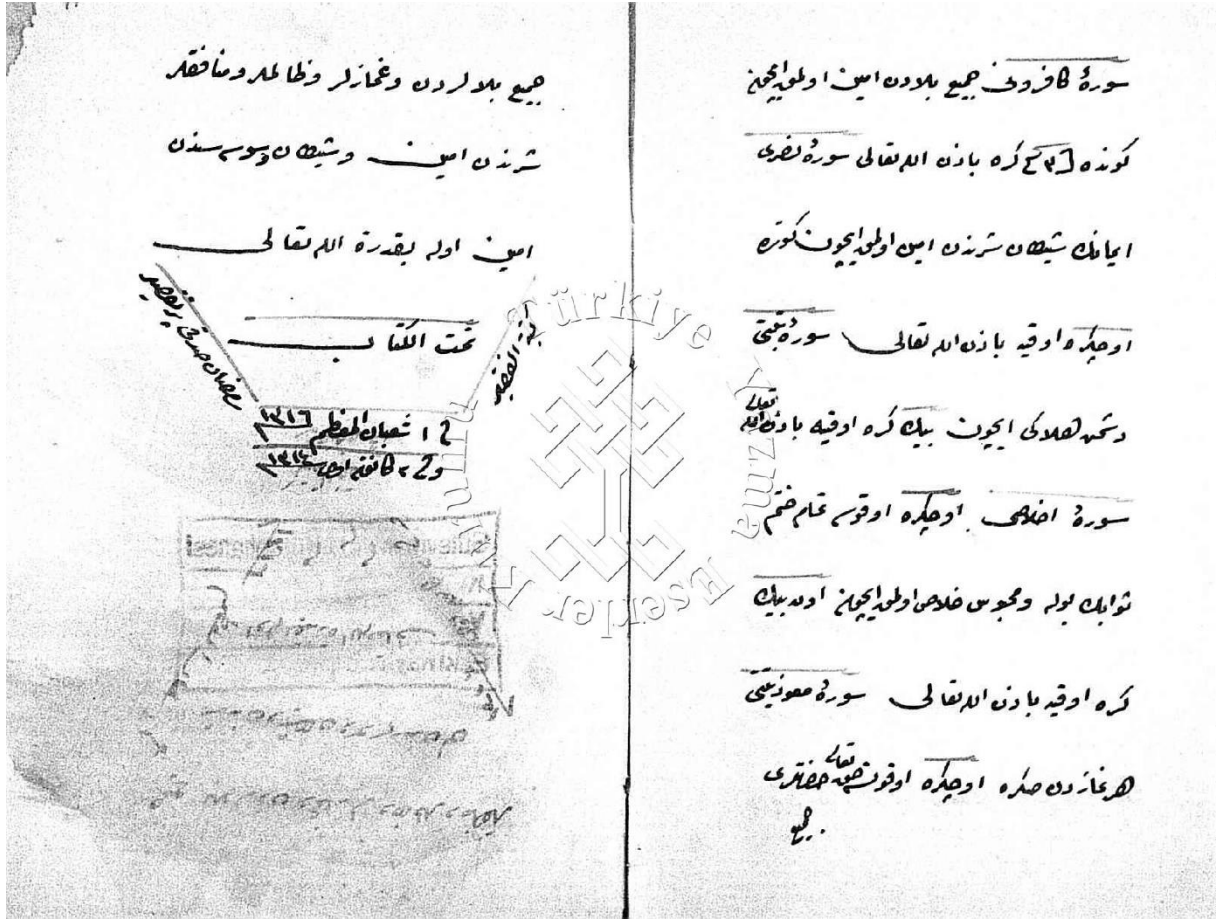

سوره شمسى هودن امين اولويه ايجون
[۷۰] كره اوقيه بازن الله تعالى
سوره والى لجه كيد كسى قور قودن امين اولويه
ايجون [۷۱] كره اوقيه بازن الله تعالى
سوره والى لجه قول قاجيه يا هود برسى اولويه
[۷۲] كره اوقيه بازن الله تعالى سوره الشرحى
هديد باس كين آدم اولويه اوقيه مبارك اولويه
بازن الله تعالى سوره التين يا ساهود و بلك
كوزيه سزبه اولويه ايجون [۷۳] كره اوقيه بازن الله تعالى
سوره ايجون

سوره علقى سوره قافه و ايجون [۷۴] كره اوقيه
هاجنى روا اولويه بازن الله تعالى سوره ودى
رمضان شريفه بيك كره اوقيه جناب و احباب
و تقصى مقربى روى ياده شاهه ايره و نه
رمضان شريفه و دستيه لجه سوز كره اوقيه
ايجون سوزى محمد الهطفى صلى الله تعالى اوقيه مقربى
عالم نامه شاهه ايره و بغوا ايدى ايه صلوه
ايجون او خبر كره اوقيه بازن الله تعالى سوره
بيته لجه [۷۵] كره اوقيه بازن الله تعالى و شاهه ايره

ماذن اللہ تعالیٰ سورۃ الفجر فی نماز اربعہ	سورۃ زلزالی قمر اربعہ ایچون [۱۰۳] کرہ اوقیہ
بائیں ایچون [۱۰۳] کرہ اوقیہ ماذن اللہ تعالیٰ	ماذن اللہ تعالیٰ سورۃ غادیاقی ایچون
سورۃ قیامت و کھدوی ایچون اوقیہ غایم یا تو	ماذن اللہ تعالیٰ سورۃ اولو ایچون و نظردن امین
ماذن اللہ تعالیٰ [۱۰۳] کرہ اوقیہ ماذن اللہ تعالیٰ	اولو ایچون اوقیہ ماذن اللہ تعالیٰ سورۃ الفارعی
سورۃ قیامت برکھ دن خوف ایتم [۱۰۳] کرہ	ایلی ایلمده سانلر لہ ایچون و نظر صابنہ
اوقیہ ماذن اللہ تعالیٰ سورۃ یحییٰ معصوم آفدن	امین اولو ایچون اوقیہ ماذن اللہ تعالیٰ
محفوظ اولو ایچون [۱۰۳] کرہ اوقیہ ماذن اللہ تعالیٰ	سورۃ انفکازی قید غایمده امین اولو ایچون
سورۃ کوری بیک کرہ اوقیہ صعد تعالیٰ	ماذن اللہ تعالیٰ سورۃ عہدی
مفتدی کور حوضی شرا بندن روزی قیلہ با اولو ایچون	عصه دن خلاص اولو ایچون [۱۰۳] کرہ اوقیہ باذن اللہ تعالیٰ

Kaynakça

- Ahlwardt, Wilhelm. *Die Handschriften-Verzeichnisse der Königlichen Bibliothek zu Berlin*. 21 Cilt. Berlin: A. Asher & Co., 1891.
- Atalan, Mehmet. "Cafer es-Sâdık'ın Eserleri". *Dinî Araştırmalar* 4/11 (2001), 115-131.
- Eb  Zehra, Muhammed. *İmam Ca'fer*. ev. İbrahim Tüfekçi. İstanbul: Şafak yayınları, 1992.
- Eroğlu, Muhammed. "Havâssü'l-Kur'ân". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. Erişim 5 Mart 2023. <https://islamansiklopedisi.org.tr/havassul-kuran>
- Gördük, Yunus Emre. *İmam Cafer es-Sâdık ve Ona İsnad Edilen İşârî Tefsir*. İstanbul: İnsan Yayınları, 2011.
- Günay, İlhami. *Bütün Yönleriyle Havâssü'l-Kur'ân*. Bursa: Emin Yayınları, 2016.
- Hâzin, Ebu'l-Hasen Alâüddin Alî b. Muhammed el-. *Lübâbü't-Te'vîl fî Me'âni't-Tenzîl*. Thk. Muhammed Ali Şahin. 4 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1994.
- Hökelekli, Hayati. *Din Psikolojisi*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1996.
- Hüveymil, T rk  b. Sa'd b. F heyd el-. *Havâssü'l-Kur'âni'l-Kerîm Dirase-Nazariyye-Tatbikiyye*. Kâhire: Dâru İbni'l-Cevzî, 2008.
- Karabulut, Ali Rıza. *Mu'cem 'l-Maht tati'l-Mevc deti fî Mektebâti İstanbul ve Anadolu*. Kayseri: Akabe Kitabevi, ts.
-  z, Mustafa. "Ca'fer es-Sâdık". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. Erişim 13 Mart 2023. <https://islamansiklopedisi.org.tr/cafer-es-sadik>
- Sezgin, Fuat. *Geschichte des Arabischen Schrifttums*. 10 Cilt. Leiden: Brill, 1967-1984.
- Süyûtî, Celâlüddin Abdurrahman es-. *el-İtkan fî 'Ulûmi'l-Kur'ân*. Thk. Muhammed Ebu'l-Fadl İbrâhim. 4 Cilt. Kahire: el-Heyet 'l-Misriyyeti li'l- mme, 1974.
- Tuncer, Eyyüp. *Endonezya'da Tefsir alışmaları*. İstanbul: Kitap Dünyası, 2023.
- TYEKB, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı. *Yazma Eserler Veri Tabanı*. Erişim 30 Ağustos 2023. <https://portal.yek.gov.tr/works/advancedsearch/full/60?>

Etik Beyan / Ethical Statement

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

TEK YAZARLI

Yazar/Author

Yunus Emre Gördük

Finansman / Funding

Yazar bu araştırmayı desteklemek için herhangi bir dış fon almadığını kabul eder / The author acknowledges that received not external funding support of this research.

Çıkar Çatışması / Competing Interests

Yazar, çıkar çatışması olmadığını beyan eder / The author declares that he have no competing interests.